

احکام اطلاعات و امنیت در اسلام

www.ketab.ir

سید اخلاق یحیانی شیرآباد

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
اطلاعات رکورد کتابی

یحيایي شیرآباد، سيداخلاق، ۱۳۴۹ -
احکام اطلاعات و امنیت در اسلام / سيداخلاق
يحيائي شیرآباد.
قم: اثر قلم، ۱۴۰۲.
۱۰۰ ص.؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
: 978-622-5450-77-6 ریال ۲۰۰۰۰۰۰
فیفا
: کتابنامه: ص. [۹۳] - ۱۰۰.
جاسوسی (فقه)
Espionage (Islamic law)
جاسوسی -- جنبه های قرآنی
Espionage -- Qur'anic teaching
BP۱۹۸/۶:
۲۹۷/۳۷۹:
۹۴۱۶۵۷۳:
فیفا

www.ketab.ir

احکام اطلاعات و امنیت در اسلام

..... سید اخلاق یحیائی شیرآباد	مؤلف:
..... اثر قلم	ناشر:
..... احسان	چاپ:
..... اول ۱۴۰۲	نوبت چاپ:
..... ۱۰۰ نسخه	شمارگان:
..... ۹۷۸-۶۲۲-۵۴۵۰-۷۷-۶	شابک:
..... ۲۰۰/۰۰۰ تومان	قیمت:

آدرس: قم، مجتمع ناشران، واحد ۲۳۷
شماره تماس: ۰۹۱۲۴۵۱۶۲۴۲ / ۰۹۱۹۱۹۶۷۸۱۴

فهرست مطالب

فصل اول: مفهوم شناسی	۱۳
۱- اطلاعات در لغت	۱۵
۲- اطلاعات در اصطلاح	۱۶
۱- امنیت در لغت	۲۰
۲- امنیت در اصطلاح	۲۱
۳- تجسس در لغت	۲۱
۱- امنیت فردی	۲۷
۲. امنیت اجتماعی	۲۸
جایگاه اطلاعات و امنیت در اسلام	۳۰
۱- دشمن شناسی	۳۰
۲- آمادگی در مقابل دشمن	۳۲
فصل دوم: احکام اولی مرتبط با اطلاعات و امنیت در فقه امامیه	۳۵
الف) احکام اولی مرتبط با اطلاعات و امنیت در فقه امامیه	۳۷
۱- مفهوم لغوی و اصطلاحی حکم	۳۷
۲- انواع حکم	۳۸
۱- حکم اولی	۳۹
۲- حکم ثانوی	۴۰
۳- حکم حکومتی	۴۱
ادله نهی از تجسس بر اساس حکم اولی	۴۲

الف): قرآن کریم	۴۲
۱- آیه تجسس	۴۳
۲- آیه ایذاء مؤمنین	۴۵
۳- آیه اشاعه منکر	۴۵
ب): روایات	۴۶
ب) احکام ثانوی مرتبط با اطلاعات و امنیت در تراجم احکام اولی.	۵۰
۱- تعریف حکم ثانوی	۵۱
۲- مصادیق احکام ثانوی	۵۲
۳- مصادیق اضطرار (مطابق ضرورت)	۵۲
۴- اضطرار منکر قرآن کریم	۵۵
۵- اضطرار در روایات	۵۶
۶- حکم تراجم تجسس و شکستن حریم خصوصی افراد ...	۵۸
۱- تراجم	۵۹
۲- واژه حریم	۶۱
۳- واژه خصوصی	۶۲
۴- حریم خصوصی در اصطلاح فقهی	۶۲
۵- اهم و مهم	۶۳
 فصل سوم: ادله مشروعیت اطلاعات و امنیت	۶۹
الف): ادله نقلی	۷۱
۱- قرآن کریم	۷۱

۷۴	۲- روایات
۷۷	ب): ادله عقلی
۷۷	۱- وجوب حفظ نظام
۸۱	۲- حرمت اختلال در نظام
۸۳	۳- جلوگیری از ظلم و بی عدالتی علیه نظام
۸۴	۴- تقدم قاعده لا ضرر بر حکم حرمت
۸۵	۵- دنبال نمودن اطلاعات مقدمه ای احقاق حق
۸۷	۷- اطلاعات محقق علم قاضی
۸۹	آثار مثبت اعمال اطلاعات و امنیت
۸۹	۱- تأمین و تقویت حفظ نظام
۹۳	۲- تأمین و تقویت حفظ امنیت جامعه
۹۶	۳- جلوگیری از ظلم و بی عدالتی
۹۹	منابع

مقدمه

اطلاعات و امنیت که از آن به‌عنوان «تجسس» یاد می‌شود که به معنای جست‌وجو و تفحص است و «تحسس» با حاء در ارتباط با گوش و چشم سپردن و سعی داشتن در ادراک چیزی به کار می‌رود، معمولاً لغت تجسس در کاوش‌های منفی و تحسس در پیگیری خیرها و خوبی‌ها و شناسایی‌های مثبت استعمال می‌شود.

با آنکه بشر جست‌وجوگر و پژوهشگر و نقاد آفریده‌شده است و این ویژگی ستون اصلی شخصیت فرهنگی او را تشکیل می‌دهد و ابزاری است در جهت تکامل فرد و جامعه، اما این خوی مثبت، در محدود خاصی بار منفی می‌یابد و باید محدود گردد و آن درجایی است که این ابزار نه در جهت رسیدن به تکامل، بلکه به‌منظور تخریب بنای شخصیت افراد یا تهدید سلامت فضای جامعه، مورد استفاده قرار گیرد. به‌طور معمول واژه «تجسس» برای کاوش‌های منفی یا بیهوده به کار می‌رود و برای جست‌وجوهای کارآمد و سازنده از واژه‌های «تحسس، تفحص، تحقیق، سؤال، تتبع، بحث و...» استفاده می‌شود. قرآن کریم در آیه می‌فرماید: «وَلَا تَجَسَّسُوا» و با این کلمه، تجسس را به‌عنوان يك ضد ارزش، مورد نکوهش و نهی قرار می‌دهد.

هم‌چنین پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «لَا تَطْلُبُوا عَثَرَاتِ الْمُؤْمِنِينَ، فَإِنَّ مَنْ

تَتَّبِعْ عَشْرَاتِ اخِيهِ، تَتَّبِعْ اللَّهَ عَشْرَاتِهِ وَ مَنْ تَتَّبِعْ اللَّهَ عَشْرَاتِهِ يَفْضَحْهُ وَ لَوْ فِي جَوْفِ بَيْتِهِ^۱؛ به دنبال نقاط ضعف مؤمنان نباشید، زیرا آن کس که چنین باشد، خداوند تبارک و تعالی لغزش‌های او را پیگیری می‌کند و هر کس از سوی خداوند تبارک و تعالی مورد تعقیب قرار گیرد، خداوند او را رسوا می‌کند، اگرچه در درون خانه‌اش باشد.

امیر مؤمنان (ع) ضمن توصیه‌های خود به مالک اشتر (فرماندار مصر) می‌فرماید: **وَلْيَكُنْ أَبْعَدُ رَعِيَّتِكَ مِنْكَ وَ أَشْنُوهُمْ عِنْدَكَ أَطْلَبُهُمْ لِمَعَايِبِ النَّاسِ، فَإِنَّ فِي النَّاسِ طُوفًا إِلَى أَحَقُّ مِنْ سَتَرِهَا^۲**؛ دورترین و زنده‌ترین کسان در نزدت، باید کسی باشد که کاستی‌های مردم را بیشتر می‌جوید، زیرا در تمامی مردم کاستی‌هایی به چشم می‌آید که در پوشاندن آن زمامدار، سزاوارترند.

۱. کلینی، محمد بن یعقوب، اصول کافی، ج ۲، ص ۳۵۵.

۲. نهج البلاغه، نامه ۵۳، ص ۹۹۷.